

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Danes ob 4. popolnoči se je zgodil zločin.

Bivšega gledališkega vratarja Kolerja in njegovo težko bolno ženo so v okrižu teme dvignili iz mučnega spanja in ju brez preiskave, brez dekretov in ne da bi ji dovolili vzeti borno imetje s seboj, kakor dva brezpravna lopova poznali preko meje.

Naravnost v pesti tujerodni nacionalistični reakciji, ki komaj čaka, da se s krvjo maščuje nad žrtvijo svojega naivnega narodnostnega čustvovanja in žrtvijo združene buržoazne korupcije v osvojenih domovini in njene justice.

Nad nedolžniki so izvršili umor, v tem ko se ljudje, ki so jim dokazani zločini v ljubljanskem gledališču, nagradujejo s proforsorskimi častmi na realnih gimnazijah, kakor se je to zgodilo bivšemu intendantu Juvančiču.

Gledališka afera je s tem stopila v novo fazo in tisti poštene ljudje, ki so jo hoteli razčistiti, so dobili v svoje roke najmočnejše in odločilno orožje, ki bo ubilo vse tisto gnezdo ljudi, kateri so zakrivilj in protežirali našo največjo kulturno sramoto. Škoda, da je pridobitev tega

orožja zvezana z dvema človeškima žrtvama!

Njih namen je jasan: Smradu, ki so ga povzročili s svojim zločinskim življenjem v gledališču in ki jih je grozil zadaviti, so se nadejali ubraniti z odstranitvijo glavnih prič. Šlo jim je pri tem na roko vse, kar je pri oblasti zamotano v njih blato.

Ampak svoje smrti se niso rešili, ker vse druge priče so še tukaj in Kolerjev obtežilni material je še ves v naših rokah. Njih umor se bo maščeval dvakrat težje nad njimi samimi.

Javnosti so sami podali najboljši dokaz svojih grehov in ta jih bo sodila. Mladina v prvi vrsti: Proč s staro korupcijo! Zgraža se vsa javnost brez razlike mišljenja, zgraža se celo liberalna javnost z »Jutrom« na čelu.

Vsi krivci in sokrivci, v gledališču in izven njega, sami ste se ubili in mi bomo pred drugim forumom poskrbeli, da vas opeklijejo s sramoto, ki vam gre.

Vsi Judeži boste stali razgaljeni in kamenjani pred javnostjo.

Naše bojno polje.

»Osvoboditev delavskega razreda je stvar delavstva samega.« Delavstvo vsake dežele mora vršiti boj za osvoboditev svojega razreda v deželi, v kateri živi. Na to posebno pozabljajo ekstremisti na levici. Michael Gold, ki je sam ameriški ekstremist, pravi v enem svojih člankov v »Liberatorju«: »Levo krilo mora prenehati sanjati kaj se dogaja v Rusiji, Italiji in Nemčiji; mi živimo v Ameriki...«

To se pravi: »Vršite svoj boj tukaj in se ne navdušujte samo z uspehi, ali navidezni uspehi delavstva v drugih deželah. Tukaj je vaše bojno polje in tu organizirajte svoje armade za boj proti kapitalizmu namesto debatnih in diskusijskih klubov.«

Premnogo delavcev se zadovoljuje z zabavljanjem zoper kapitaliste, pri tem pa niti ne vedo, kaj je kapitalistični sistem. Čutijo, da je nekaj narobe, čutijo posledice, kadar se dogajajo gospodarske krize, izprtja, stavke, progono in druge nadloge, pa kritizirajo posamezne kapitaliste, v svoji ignorančnosti jim pa sami pomagajo vzdrževati sistem, ki poraja te nadloge. Ne samo to; Nezavedno, duševno zaostalo ali zavedeno delavstvo najljutejše napada vse tiste elemente, ki mu hočejo pomagati, ki vrše boj za delavske interese. Vsak nevednež je že po svoji naravi primitivno konservativen. In četudi čuti udarce današnjega sistema, se

vendar boji izpremembe, ker ima v sebi prirojen strah pred vsem, kar diši po novem. Raditega mržnje med nezavednimi masami proti socialistom in socialističnim naukom. Če pride med tako maso še kak demagog in ji priliva olja, jo čisto lahko uveri, da so socialisti krivi vsega gorja na svetu. To je seveda absurdno mišljenje, naravnost bedasto, ampak je vendarle mnogo takih ljudi, ki imajo tako »vero«.

Mnogi, ki so pred letom ali dvema izpregledali in postali zavedni, so dobili vero, da se mora izvršiti preobrat v najkrajšem času. Kakor da je samo še njih manjkalo. Niti malo ne pomislijo, da se boj za izboljšanje vrši skozi stoletja in ne more biti kar čez noč vse spremenjeno samo zato, ker se je ta ali oni pridružil tej ali oni delavski organizaciji. Koliko šuma so povzročali taki ljudje skoz zadnjih par let! Samo šuma, drugega nič. Kvečjemu, da so s svojo utopistično taktiko oslabili proletarsko fronto in da jo žele sedaj resnejši izmed njih popraviti. Kakor je bila vojna destruktivna, tako je bil tudi frakcijski boj med delavstvom destruktiven. Mase, ali del mase se je dalo v vsaki deželi opojiti z utopističnimi sanjami o uspehih delavstva v tej ali oni tuji deželi. Navduševali so se ob teh uspehih, pri tem pa so oslabili delavske organizacije, kapitalistični reakciji pa so dali s svojo revolucionarno bombastiko, ki ni ničesar pomenila, v roke dobro orožje, ki ga je

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 2½ pšeničnih kg, celoletno 30 pk. V maju 1922 računamo pk po 4 Din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p. Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

izrabljala proti vsemu organiziranemu delavstvu. Proletariat vsega sveta čuti posledice. Čuti jih radi tega, ker ni še zrel niti za tolerantnost in praktično delo v velikem obsegu v svojih lastnih organizacijah. Preveč sanja in premalo misli. Vsakdo izmed novih prerokov hoče biti nezmočljiv in pripisuje zmočljivost vsem drugim. In koliko je med njimi takih, ki so včeraj trdili čisto nekaj drugega kar trdijo danes! Preklinjali so reforme in »reformiste«. Danes pravijo, da so sicer proti reformam, vendar pa se bodo borili za povišanje plač, za boljše delavne razmere, za skrajšanje delavnika in tako naprej. In še včeraj so obsojali to, kar zahtevajo danes; jutri bodo svoje mnenje zopet spremenili. To vsakodnevno spreminjanje mišljenja je povzročila vojna s svojo destruktivnostjo in anarhičnimi posledicami. Vlade in razne patriotske organizacije so pitale ljudstva z vsakojakimi propagandami, vojna sama na sebi je prinašala na površje toliko vprašanj in problemov, da je vsaki dan vzružala človekov duh in ga delala nervoznega. Vse je bilo vznemirjeno, vzniheno, nestrpno. Ob ljubovale so se stvari, ki se niso mogle izpolniti, vsaj ne tako, kakor je široka ljudska masa pričakovala. In tako se je mišljenje ljudi vsled duševne utrujenosti tudi po vojni valovilo semtertja. Nobene stabilnosti še ni v tem oziru.

Narodi so bili »osvobodjeni«, toda ljudstvo je ostalo gladno in zatirano. Kje je ostala svoboda? Industrija je propadala, draginja naraščala, kaotično stanje je več ali manj prepreglo ves svet. Ogromna stavba kapitalističnega sistema je bila razmajana. In prišli so klici, da je čas za revolucije tu, dogajali so se posamezni puči in upori, delavstvo se je tuintam polastilo obratov in po nekaj tednih neuspeha so stari gospodarji dobili nazaj, ako ne popolno, pa delno kontrolo, delavstvo je pa bilo razočarano. Masa ne ve, da razvoj ne pozna histeričnih skokov. Ona ne razume, da je treba za uspehe tudi pogojev za uspehe.

Kapitalizem še ni zrušen v nobeni deželi. Delavstvo nobene dežele ni še zrelo z enim samim prevratom iztrebiti kapitalizem, kajti ta se bo stopnjevalje odpravljati in socializem ga bo v enaki meri nadomeščal.

Delavstvo vsake dežele si mora vzeti za nalogo organizirati svoje moči in si ž njo pridobivati toliko vpliva, kolikor ga je v stanu doseči. Iiti preko tega pravila, pomeni iti preko svojih moči, kar znači, da vsak tak poizkus konča z neuspehom.

Ogromne so delavske mase. Toda koliko imajo moči proti buržoaznim vladam in proti kapitalizmu sploh? Kaj more danes ameriško delavstvo proti kapitalizmu, ki je napovedal delavstvu boj na vsi črti. Komaj, da si tu pa tam ohrani svoje

že tako male pridobitve. Kaj je doseglo nemško delavstvo? In kaj francosko ter angleško? No da, Rusija! Mar živi rusko delavstvo v boljših razmerah kakor delavstvo kake druge dežele? Povsod je mizerija in najmanj jo je še v modernih kapitalističnih deželah. Idealnih, za današnje človeštvo ugodnih razmer, pa ni v nobeni. Vzroki za tako stanje v poedinah deželah so različni, toda glavni je današnji gospodarski sistem, ki je odsev stopnje napredka, na katerem stoji današnje človeštvo. To stopnjo je treba zvišati. Delavske in kmečke mase je treba izobraževati, da bodo postale sposobne za boljše ekonomsko uredbo.

Ljudstvo kot tako se ne navdušuje za vojne. Boji se jih, in kadar se dogode, jih, če že ne drugače, vsaj v mislih preklinja. Kako je mogoče, da se dogajajo vojne, ako jih ljudstvo ne odobrava ali jim celo nasprotuje? Mogoče so raditega, ker ljudstvo še ni sposobno odpraviti vzrokov za vojne. In glavni vzrok je v

nevednosti med ljudstvom. Nevedno ljudstvo je žoga v rokah vladajočega razreda. Slabe vlade so odsev večine ljudstva prizadetih dežel. Slaba vodstva v unijah so odsev večine članstva, ker ni sposobna dobiti boljša vodstva. Slabo upravljane organizacije pomenijo nezrelost članstva dobiti v urade sposobne, poštene ljudi.

Naše bojno polje je torej ogromno. Nahaja se vedno tam, kjer živimo. Dober borec ne bo nikdar živel fizično v eni, duševno pa v drugi deželi. Ako živiš tukaj, se tu organiziraj, trudi se spoznavati tukajšnje razmere in proučavati načine, ki bodo uspešni za tukajšnje boje. Tvoje bojišče je tukaj. Tvoje energije in znanje potrebujejo za tukajšnji boj. Uči se iz delavskih bojev v drugih deželah, kooperiraj s svojimi razrednimi tovariši kjerkoli, in pri tem pazi, da se boš učil od drugih, kaj ne smeš delati, če hočeš delati z uspehom. Le tak način dela in boja je konstruktiven in vodi v socialistično družbo.

»Proletarec«.

Celjska policija — rešitelji države.

V tovarni A. Westen stavka delavstvo že 5 tednov. Stavkujoče delavstvo se je zadržalo ves čas mirno in dostojno tudi napram stavkokazom. To pa tukajšnji policiji najbrže ne ugaja, ker ni nič »kšefta«, čeravno so dobili pomoč celo iz Maribora, da morejo zadostno zastražiti tovarno pruskega kapitalista.

V soboto 29. aprila sta bila mirna pasanta ss. zaupnika Verbančič in Polutnik pred gostilno Kancijan od stavkokazov Rupnika in drugih dejansko napadena, pretepena, ter sta komaj ušla, da nista bila še nevarno ranjena. Poklicala sta v bližini se nahajajočo policijo na pomoč, a se je kratkomalo pomoč odklonila, češ, da nima pravice v privatne stvari posegati! — V torek dne 2. maja ob

med 10.—11. sta pa bila dva mirna reditelja aretirana, ker sta enega stavkokaza vprašala, **zakaj gre delati**. Stavkokaz, čuteč se močnega in od kapitalistov zavarovanega, je reditelja ozmerjal za smrkovca.

Radi teh žaljivk je nastal med njimi pretep, v katerem je eden izmed rediteljev udaril stavkokaza s tenko šibo po hrbtu. Država je bila v nevarnosti! Ali še so junaki, ki jo čuvajo. Pojavila se je policija, ki je obareditelja aretirala in oddala državnemu pravdnistvu kot kršitelja zakona v varstvu države.

Nehote se nam vsiljuje vprašanje: V čem si je pridobil Westen tako naklonjenost naših oblasti???

ČRNA DESKA.

V Sodni ulici št. 4 ima dr. Stare svojo odvetniško pisarno, pri kateri je tudi lepo stanovanje, zvezano s pisarno po predsobi. To stanovanje je popolnoma neizrabljeno, v kuhinji in v shrambi so spravljena drva, soba je pa popolnoma prazna in zato tudi tako zanemarjena, da se skozi okno niti noter ne vidi več. Pred več meseci je stanovala tam neka begunka, ki se je vrnila na Primorsko, od takrat je stanovanje prazno. Stanovanjska komisija pravi, da dr. Staretu ne more vzeti tega stanovanja, ker ga je imel že pred vojno. Dr. Stare pravi, da bi oddal to stanovanje, toda le pod pogojem, da dá hišni gospodar predelati vhod tako, da bo imelo stanovanje poseben vhod, ne pa skozi skupno predsobo. Hišni gospodar bi tudi rad oddal to stanovanje, ker hoče imeti hišnika, potrebuje ga nujno, kdor ne verjame, naj si to hišo ogleda! Toda, vhoda ne mara dati delati, češ, saj ima pisarna dr. Stareta vhod tudi z ulice, tega naj rabi.

Tako se gospoda med seboj prereka, stanovanje ostaja prazno, ljudstvo pa na cesti. Če država in občina nista zmožna urediti to, imata slabe urade! Kadar gre za kakšne druge zadeve, se uradi prav nič ne pomišljajo, kaj je prav in kaj ne. Včeraj n. pr. smo napisali, kako imenitno pomaga slavno policijsko ravnateljstvo gledališkim gospodom, da se iznebe ne-ljubih prič. Tudi je policija letošnje zimo marsikoga spravila na cesto s svojimi ovadbami, da sneg ni bil pravočasno odkidan. Tako n. pr. baš Antona Fišingerja.

ki ima dobiti to prazno stanovanje. Prej je bil hišnik na Resljevi cesti 13. Ker je po poklicu pekovski pomočnik, mora ob 5. že v službo, vendar je vsak dan že pred to uro osnažil sneg izpred hiše. Ob 9. je pa zopet čistil, tako da gotovo nikdar ni bilo dosti snega na hodniku. Vendar ga je policija naznanila in takoj prvič je bil kaznovan. Stražnik, ki je prinesel ta odlok, se je sam čudil, kako to, ko ima vendar vselej najbolj snažen hodnik. Tudi je bil na pritožbo te kazni oproščen. Gospodar je bil tudi kaznovan, pa se ni hotel pritožiti, izgleda, kakor da je kaznen 25 Din prav rad plačal, samo da bo mogel hišnika »zaradi neredne službe« odpušiti.

Služba hišnika je dandanes strašna služba. Plače nima nobene, le stanovanje. Stanovanje ima pa delavstvo večinoma po nižji ceni, ker imamo nekaj zakonov proti odiranju najemnikov. Tako stanovanje, kakršno ima hišnik na Resljevi cesti 13, velja v isti hiši 17 Din mesečno. Torej bi človek mislil, da je hišnikova služba tudi toliko vredna. Seveda letošnje zimo bi te službe ne opravljal nihče niti za 200 Din mesečno, pa tudi poleti je dela več, nego za 17 Din. Hišni gospodar pa ve, da manjka stanovanj, zato misli, da mu mora biti hišnik obenem tudi hlapec in dekla. Če noče, pa že najde vzrok, da mu odpove — sodnija je na njegovi strani, ker ne čuti, paragrafi so mrtvi. Vse življenje je za sodnijo »irelevantno«. Tudi v to se ne meša, da gospodar ni imel povoda za odpoved, ker je hišnik opravljal svojo službo zelo vestno in je

končno izjavil, da bi dotično kaznen 25 Din tudi plačal.

Paragrafi so mrtvi. Samo takrat oživi, kadar imajo udariti malega človeka. Takrat so kakor iz kavčuka.

Toda ni še vseh dni konec. Novi časi se bližajo počasi, a vendar se bližajo. Počasi postaja ljudstvo potom svojih organizacij pametnejše nego je gospoda, in tako se bo morala tudi gospoda izpametovati. Tudi tovarne imajo naturalna stanovanja in tudi te so se hotele odkrižati naših zaupnikov in so jim odpovedale v nadi, da se jih iznebe — toda iz stanovanja jih niso mogle izgnati, če niso dokazale, da delavec ni izpolnjeval svojih dolžnosti.

Poskusili bomo zmagati tudi v tem slučaju!

Politične vesti.

+ **Pred izbruhom železničarske stavke.** Železničarska organizacija je napovedala za nedeljo v Belgradu protestni shod. Na shodu bodo obravnavali gnetni položaj železniških uslužbencev. V slučaju, da vlada ne bi ugodila njihovim opravičenim zahtevam, nameravajo stopiti v stavko.

+ **Cestarjev ne bodo odpustili.** Pri proračunu ministrstva za javna dela se je razvilo burno razpravljanje glede odpusta 100 državnih in 436 deželnih cestarijev. Razpravljanje se je končalo s sklepom finančnega odbora, da ostanejo državni kakor tudi deželni cestarji na svojih službenih mestih.

+ **Ogromna proračuna ministrstev za pošto in za javna dela.** Pretekli četrtek je obravnaval finančni odbor proračun ministrstva za pošto in brzojav. Sprejel je proračun v znesku 528.939.939 dinarjev. Sprejel je tudi proračun ministrstva za javna dela v znesku 257.231.862 dinarjev.

+ **Odgovor jugoslovanske delegacije.** Minister Kumanudi je v imenu jugoslovanske delegacije že odgovoril na Čičerinovo pismo, v katerem ugotavlja vodja ruske sovietske delegacije, da je Jugoslavija zaradi svojega zloglasnega zakona o zaščiti države, barbarska. Odgovor jugoslovanske delegacije je nad vse pričakovanje voden in govori večinoma o »integralnih delih naroda kraljevine SHS. Pismo, ki nosi vse znake kretenizma, končava z vzklikom, da je politična smernica, ki se je drži kraljevina SHS o ruskem vprašanju, — politika stroge nevtralnosti! To si drzne trditi tista jugoslovanska delegacija, ki prav dobro ve, da je politika naše države o ruskem vprašanju, vse prej kakor pa nevtralna!

+ **Krvavo praznovanje Prvega maja na Bolgarskem.** V Sofiji je prišlo pri praznovanju Prvega maja do krvavih spopadov med delavstvom in policijo, ki je pričela oddajati salve v manifestante. Mrtvih in ranjenih je na obeh straneh okoli 300 oseb. Praznovanje Prvega maja plačuje tedaj delavstvo še vedno s krvjo. Zares, kako človeška je kapitalistična civilizacija in kultura!

+ **Odredbe imperialistične Francije.** Iz Londona poročajo, da je Francija že pričela samostojno postopati. Tako na primer je že odredila vse priprave za delno mobilizacijo. S svojo mobilizirano armado hoče korakati v Nemčijo in izsiliti takojšno izplačilo reparacijskih dolgov.

ZGRADBA JAVNE BOLNICE V MEŽIŠKI DOLINI.

Okrajno glavarstvo na Prevaljah je sklicalo dne 26. aprila zastopnike industrije, kmetijskih občin in delavskih korporacij iz cele mežiške doline na posvetovanje radi zgradbe javne bolnice na Prevaljah. Odziv ni bil dovoljen. Zbralo se je 15 raznih zastopnikov od industrije, bolniških blagajn, občin, duhovščine, učitelstva poleg obeh zdravnikov v naši dolini. Manjkala pa sta zastopnika dveh glavnih industrijskih podjetij v mežiški dolini, rudnika na Prevaljah in rudnika v Mežici. Okrajni glavar g. Kaki je udeležnikom razložil pomen javne bolnice na Prevaljah. Izjavil je tudi, da je zastopnik zdravstvenega sveta za Slovenijo dr. Dolšak obljubil vso pomoč tej akciji s strani vlade, treba pa je poprej iniciative s strani prebivalstva samega. Predlagal je izvolitev akcijskega odbora, v katerega naj pridejo zastopniki vseh slojev prebivalstva mežiške doline. Nato je bil izvoljen 12-članski akcijski odbor za zgradbo javne bolnice na Prevaljah s predsednikom okrajnim glavarjem Kaklom. V njem so zastopniki industrije, veleposestva, kmetijskih občin in delavstva. Razen zastopnikov bratovskih skladnic (mežiške in guštanske), ki sta tudi delavski korporaciji, sta bila za delavstvo izvoljena v odbor še sodr. Peter Logar iz Mežice in sodr. Miha Čop iz Leš. Ta odbor bo vzel v roke vse priprave za izvedbo tega načrta.

Delavstvo Mežiške doline mora ta korak le pozdravljati. Primeroma gosto naseljeni industrijski kraj z rudniki in fabrikami je v tem oziru sila zanemaren in nima niti lekarne. Javna bolnica v Slovenigradu je premajhna in v najhujši sili odnove. Pliberk je za nas odrezan. Higijenske razmere na Prevaljah samih, posebno stanovanjska mizerija leškega premogokopa, vir vsakoletnega izbruha raznih nalezljivih bolezni, so kričeče, morda prekašajo celo razmere kjerkoli v Sloveniji. Proletariat mežiške doline želi tej akciji obilo uspeha, on bo sodeloval aktivno radevolje, vendar hoče videti tudi sodelovanje v to najbolj poklicanega faktoria — industrije.

Dnevne vesti.

Poverjeništvom in podružnicam splošne organizacije vojnih invalidov. Ker se gre za stvar in interese vojnih žrtev, ne samo Slovenije, marveč cele države, se čutim dolžnega tem potom obvestiti vse cenjene člane in nečlane, da sem dne 24. aprila t. l. na redni centralni seji odložil mesto predsednika društva, za katerega sem bil izvoljen dne 29. januarja t. l. na občnem zboru. Nestrinjajoč se s taktiko delovanja glede invalidskega vprašanja, zavedajoč se splošne odgovornosti na pram članom in članicam, kakor tudi nesloga v centralnem odboru, mi je dala neposredno povod odložiti predsedniško čast. Po nazorih in taktiki sedanjega odbora bi bil vsak trud brezploden in bi organizatorično kakor tudi akutno invalidsko vprašanje sploh ostalo brez vsakega sadu. Ker imam pred očmi široko maso brezpravnih in izkoriščanih ljudi vojnih žrtev, na drugi strani pa nasprotnika, ki stremi za tem, da uniči vsako realno in pozitivno delo naših organizacij, ne morem nadalje sodelovati kot predsednik, ker nočem biti sokriv posledic, ki bodo nastale iz te pogrešne taktike. To, vprašanje ujedinenja jugoslovanskih žrtev, uveljavljanje invalidskega zakona, kakor tudi internacionale in tisoče in tisoče

ostalih toda za vojne žrtve še zmeraj aktualnih vprašanj bi ostalo nerešenih. Prisilno sedeti in delovati na način, ki ne more koristiti vojnim žrtvam, pa bi bilo naravnost brezznačajno in nepošteno. Kljub vsej objektivnosti in strogi nevtralnosti mi ni bilo mogoče voditi poslov, v skladu s programom, ki ga ima, ne veteranska, marveč za svoje pravice boreča se, invalidska organizacija. Moji nasprotniki v taktiki se zavedajo, da nisem bil materialist, pač pa idealist. Idealno, toda častno, se bom tudi vbodoče boril z vsemi silami zoper sistem, ki ogroža invalidsko vprašanje. Zagotovim vsa poverjenišтва in podružnice, da bom tudi vbodoče kot invalid njih zvest član in soborilec. — **Meznarič Ivo**, bivši predsednik Splošne organizacije vojnih invalidov za Slovenijo in glavni urednik inval. glasila »Vojni Invalid«.

Ljubljana.

Iz gledališke pisarne. V soboto, dne 6. t. m. se vprizori v opernem gledališču in prvič na slovenskem odru sploh Leona Delibesa tridejanska opera »Lakmé«. Leon Delibes je v plemenitem smislu naslednik voditelja nove francoske operne kompozicije Kamila Saint Saensa. Rojen je bil leta 1836. in umrl leta 1891. Kot izvrsten glasbenik razpolaga z bogato iznajdljivostjo melodij in obdelava zelo spretno orkester. Njegova glasba je polna gracijoznosti in pikanterije. Zložil je poleg opere »Lakmé« tudi dva baleta, in sicer »Sylvio« in v Ljubljani že znano »Coppelio« ter opero »Le roi l'a dit« Pri sobotni premijeri nastopijo v glavnih vlogah ga. Lovšetova, gdčna. Thalerjeva, g. Drvota, g. Zathay in drug. Režiser je g. Truhovčič, dirigira g. Neffat.

IV. komorni večer kvarteta Zika se bo vršil v sredo, 10. maja ob 8. zvečer in ne kakor prvotno poročano v ponedeljek, 8. t. m. Izvajajo sledeče točke: 1. Dvořák: Kvartet v Es-duru op. 51: Allegro ma non troppo. Dumka, Andante con moto. Romanca. Andante con moto. Finale. Allegro assai. 2. a) Borodin: »Nocturno« iz D-dur-kvarteta; b) Glazunov: »Scherzo« iz Suite op. 35. 3. Schubert: Kvartet v D-molu (Smrt in devojka): Allegro, Andante con moto. Scherzo. Allegro molto. Presto. — Koncert se vrši v dvorani Filharmonične družbe. Vstopnice so v predprodaji od petka, 5. t. m. dalje v pisarni »Glasbene Matice«.

Poštno ravnateljstvo v Ljubljani opozarja interesente na razglas v »Uradnem Listu« pokrajinske uprave št. 25/1922, s katerim se pozivajo krojači in krznarji, ki hočejo prevzeti izdelavo 700 službenih oblek in čepic, da stavijo obvezne ponudbe. Ponudbe se lahko glase na delno ali celo količino. Po razpisu ministrstva za pošto in brzojav št. 20.158 od 18. aprila t. l. spreminjamo naš razglas št. 9627/V-22, v toliko, da morajo ponudniki pri predložitvi ponudbe, kolekovane z 2 dinarjema položiti 5% kavcijo. Termin je podaljšan do 10. maja t. l. Pogoji dobave so na vpogled v ekonomskem odseku poštne ravnateljstva Sv. Jakoba trg 2/I.-10.

Košnja mestnih travnikov v Lipah in na Ilovici. Košnja mestnih travnikov v Lipah in na Ilovici se bo oddajala potom javne dražbe, in sicer travnika v Lipah dne 8. maja 1922 in travnikov na Ilovici dne 9. maja 1922, obakrat ob 10. dopoldne. Zbirališče kupcev na licu mesta, na travniku v »Lipah«, oziroma na travniku pod »Debelim hribom«.

Vabilo na redni občni zbor »Slovenskega Rdečega Križa«, kateri bo dne 11. maja 1922 ob 5. popoldne na magistratu. Dnevni red: 1. Naznanila predsedstva. 2. Letni poročili in računski zaključki za leti 1920. in 1921. 3. Sklepanje o prispevku za »Dečji dom«. 4. Dopolnilna volitev treh društvenih odbornikov. — Društveno vodstvo. — (Opomba: Po § 11. društvenih pravil je občni zbor sklepčen ob navzočnosti najmanj 30 članov).

Šport.

Kolesarska Ilirija v Ljubljani. V nedeljo, dne 7. maja t. l. izlet v Grosuplje. Zbirališče ob 1. popoldne pred kavarno Prešeren. Odhod točno ob 1.30. Prijatelji kluba in športa dobrodošli.

Kolesarska Ilirija v Ljubljani naznanja, da je morala svojo na dan 30. aprila določeno tekmo radi neugodnega vremena preložiti. Dirka se vrši na določeni progi Ljubljana-Kamnik dne 14. maja t. l. po objavljenem sporedu.

Otvoritvene kolesarske dirke v okvirju Jugoslov. kolesarskega saveza na dirkališču v Zagrebu so radi slabega vremena preložene na dan 14. maja t. l. Ljubljanska kolesarska Ilirija odpošlje k tekmam skupino 7 dirkačev.

Dopisi.

Prvi maj na Jesenicah. Jeseniško delavstvo je proslavljalo 1. maj v znamenju složnosti. Vzlic močnemu dežju, ki jim je onemogočal pohod po ulicah, se je zbralo velikansko število delavstva v dvorani »Delavskega doma«. Z burnimi živjoklici je pozdravljalo po predsedniku naznanjena govornika, bivšega narodnega poslanca dr. Lemeža in od naše strani sodruga Korena iz Celja. Oba govornika sta se v svojih govorih držala sklepov berlinske resolucije. Sodruga Koren je v začetku svojega govora izrazil srčne pozdrave celjskih bratov kovinarjev, kateri praznujejo 1. maj v najhujši borbi za svoj obstanek. Govorniku je delavstvo z veliko pozornostjo sledilo ter včasih z odobravanjem njegova izvajanja prekinilo. Po končanem govoru je jeseniško delavstvo prosilo, da jim sodrug Koren poroča o stanju stavke pri tvrdki Westen v Celju. Po poročilu je izražal z vzklikom svojo nemajno solidarnost s stavkajočimi sodrugji ter se vnovič zaklelo, da jih bo podpiralo do zmage. Jeseniška godba kovinarjev je zaigrala Marseljezo. Ker predpoldne radi dežja ni bil mogoč sprevoz, se je delavstvo ob 14. v naglici zbralo ter z domačo godbo korakalo skozi Jesenice. Zvečer se je vršila v dvorani »Delavskega doma« predstava »Borba«.

Kapitalistična država je izkoriščevalka. To je že davno znano. Če zahteva socializem, naj se podžavijo podjetja, zahteva poleg tega tudi socialistično upravo. Kajti le ona more varovati delavce in uslužbence izkoriščanja.

Po svetu.

— **Slika iz nove Rusije.** Publicist A. Sergijev poroča v nemških časopisih: Med incidenti sovjetskega kongresa v Moskvi je bilo več takih, ki so na človeka naredili utis simbolične slike delavske in kmetijske revolucije. Semkaj spadajo govori iz ust najprostejših kmetov. Že samo dejstvo, da so se pokazali na govorniški tribuni, je izzvalo takšno navdušenje, da so se tresli oboki in stene veli-

kega opernega gledališča vstedi aplavza in radostnih vzklikov. Nikdar ne pozabim prizora, ko je stal na odru starec v kožuhi, kmet-nadstrancar Čulkov, ki je bil izvoljen za prezidij kongresa. Starčeva postava je upognjena in predstavlja tipično stoletno ponižanje ruskega kmeta, živ znak naših starih oratarjev, resničen pečat tlačanstva. Čulkov govori s pretrganim in tresočim glasom, onemoglim vsled starosti in »koščene roke gladu«, katera je nedvomno posegla v njegovo življenje. In kaj pravi? »Videl sem tri carje in vse tri sem preživel: carja osvoboditelja, carja pomirjevalca in carja vodkarja.« Vihar aplavza je pozdravil njegove besede. »Mogoče se čudite, ker ni v mojih besedah spoštovanja do carjev, toda kaj naj rečem? Za časa vseh treh carjev sem sedel za pečjo, toda zdaj sem zapustil zapeček in tukaj sem!« Z impozantno gesto starosti je Čulkov švignil s svojimi majhnimi slični očmi po stlačeno opremljeni dvorani, ki se je bliščala v zlatini, rdečini in modrini, pogledal je na mesto delegatov, po stenah in v strop, ki je ozaljšan z alegoričnimi figurami. Njegov glas se je še vedno tresel in obnavljal med burjo ovacij. »Da — prišlo je, da zdaj gradimo novo življenje — vse to je prišlo.« Koščena roka lakote je posegla v njegov navdušeni govor in pretrgala sanje kmeta o »zlati pšenici«, zamračila je njegovo zadovoljnost, ki je prišla na njegova stara leta z novim življenjem v

Rusiji. Starec išče primernih besed in živo gestikulira, toda on ni prišel kot govornik v Moskvo. »... In tako je prišlo, da zdaj gradimo novo življenje... Vse to je prišlo.« Ali čujete, vi sovražniki Rusije, ki ste položili svoje zadnje nade na »koščeno roko lakote?« »Prišlo je, da zdaj gradimo novo življenje... Vse to je prišlo!«

— **Reakcija na Japonskem.** Japonska, ki se čuti pozvano, »da brani civilizacijo pred boljševizmom« v Aziji, posebno v Sibiriji, je danes najbolj reakcionar na dežela. Nikjer niso delavske organizacije tako preganjane, kakor na Japonskem in nikjer ni večje tiranije, kakor v cesarstvu mikada. Japonska gre skozi proces demokratično pobarvane reakcije in ljudstvo se tam bori za tiste pravice, za kakršne se je borilo evropsko ljudstvo pred 50. leti in še prej. Tudi japonski imperializem bo doživel svoj dan. Morda ni več tako daleč, mogoče par desetletij, ko bo Japonska postala last ljudstva. Časi za tiranijo v tem smislu kakršna je na Japonskem, so minili. Japonska vlada niti ne dovoli pobirati prispevkov za gladno rusko prebivalstvo. Unije zatira, tisk cenzurira, pravico govora je potlačila k tlom. To se bo gotovo vršilo še nekaj časa. Potem pa se bo igra zaobrnila. Mikadova vlada bi morala prečitat zgodovino Rusije, pa bi vedela, kako lahko pride na površje »nasilni boljševizem«.

Socializem. Sesto javno predavanje Zvonimirja Bernota, glavnega urednika »Napreja«: »O socializmu«. Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje ali tudi na daljši govor, vendar ne nad 20 minut. — Petek, 5. maja 1922. Velika dvorana »Mestnega doma« v Ljubljani. Začetek točno ob 20., konec najpozneje ob 22. — Sedeži v I. vrsti po 5 Din, v II. do VI. vrsti po 2 Din, v VII.—X. vrsti po 1 Din. Stojšče 50 par.

UTRINKA.

Če si res socialist, pristopi v socialistično organizacijo in postani organizator in agitator za socializem, ki te bo povedel iz tvojega obupnega suženjskega položaja.

Kapitalist riskira v podjetju del svojega imetja. Delavec riskira vse: svoje zdravje in življenje. Vkljub temu ima kapitalist ves dobiček, delavec pa beraško palico.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSD).
Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

„TRIBUNA“

tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Najcenejša dvokolesa in otroški vozički raznih modelov. Sprejmejo se tudi dvokolesa in otroški vozički v polno preno, emajliranje z ognjem in pontkiranje. Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

Mlad mož, samec, star 27 let, rudar, kom, se želi v svrhu ženitve seznaniti z dekletom od starosti 18 do 20 let, lepe zunanosti brez premoženja. Morebitne ponudbe po možnosti s sliko, ki se na zahtevo vrne, naj se pošiljajo na upravo »Napreja« pod »ženitev«.

Dr. Oto Bauer - Uratnik
Pot k Socijalizmu.

Cena 1 din.

Naroča se v upravi »NAPREJA«.

Več
tesarijev in tesarskih
preddelavcev

sprejme takoj

Ivan Zakotnik,
mestni tesarski mojster,
parna žaga, Ljubljana, Dunajska
cesta 46.

Velike fotografije!

izvršuje najfineje po zmernih cenah.

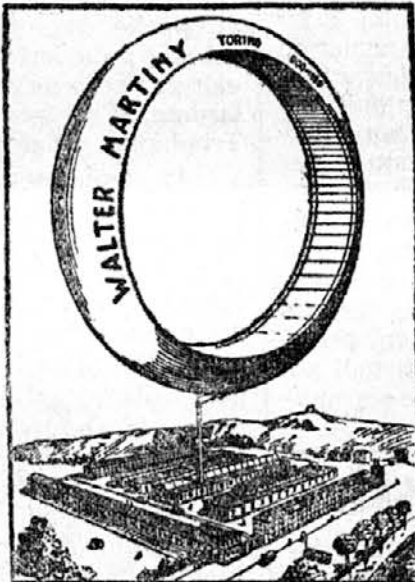
Fotograf »PELIKAN«, Celje, zraven hotela Union.

povečane po vsaki
sliki, društvene
skupine, legitima-
cije za železničarje

Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepleskano hišo, pohištvo in lakiranje vozniških koles v peči, naj se obrne na trdiko

TONE MALGAJ

Ljubljana stavbeni in pohištveni pleskar in ličar Ljubljana
Kolodvorska ulica št. 6

CENTRALA: Ljubljana, Rimska cesta 2.
Telefon št. 588.

Podružnice:

Ljubljana,
Dunajska cesta 20,
tel. št. 470.

Maribor,
Jurčičeva ulica 9,
tel. št. 133.

Beograd,
Knez Mihajlova
ulica 3.

„Pošljite naročnino!“

Dolniska glavica
K 50.000.000.

Rezerve
okroglo K 45.000.000.—.
Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.

Prodaja srečk
razredne loterije.

Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, finančna
erarične dobave in dovoljuje
— vsakovrstne kredite. —

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

— Brzojavni naslov: Banka. — **v Ljubljani.** — Telefon št. 261 in 413. —

Podružnice:

v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Ptuj in Brežicah.